

Dne **27. 4. 2023** došlo v objektu **BorsodChem MCHZ, s.r.o., IČO 260 19 388, se sídlem Chemická 2039/1, Mariánské Hory, 709 00 Ostrava** (dále též „provozovatel“) k závažné havárii. Při havárii došlo k výbuchu zásobníku H812 (objem 40 m³), který sloužil k uskladnění vyrobeného surového N-Ethylanilinu (EA). V době výbuchu do zásobníku přitékal surový EA. Zásobník byl naplněn z 20 % (cca 8 m³ EA). Vlivem exploze došlo k roztržení zásobníku H812, surový EA vytekl do havarijní vany (část A, objekt č. 3720), následně došlo k zahoření EA a potrubní trasy N,N-dimethylisopropylaminu (DMIPA) nacházejících se cca 1,5 m nad dnem vany. Po explozi a zahoření EA došlo k požáru, mimo jiné i na izolovaných pláštích okolních zásobníků H805, H811, H817, H818, H819 a odhoření/odtavení hliníkového krycího plechu (teplota tavení hliníku = 660 °C) a poškození izolace z minerální vaty. Uskladněné nebezpečné látky byly exponovány pouze sálavým teplem a byly uchráněny od negativních vlivů (výbuch, požár). Na některých z neizolovaných zásobníků bylo patrné působení plamenného hoření z požáru (viditelné stopy po sazích, ohořelý nátěr). Při havárii byl zraněn jeden pracovník externí firmy, s následnou hospitalizací.

Provozovatel zaslal krajskému úřadu hlášení závažné havárie v souladu s § 36 odst. 1 písm. b) zákona o prevenci závažných havárií dne 28. 4. 2023.

Dne 24. 7. 2023 zaslal provozovatel krajskému úřadu ke schválení konečnou zprávu o vzniku a dopadech závažné havárie v souladu s § 36 odst. 3 zákona o prevenci závažných havárií. Součástí této konečné zprávy jsou i přijatá **organizační a technická opatření k zamezení opakování tohoto typu závažné havárie a opatření ke snížení následků tohoto typu závažné havárie**. Kontrola plnění těchto opatření bude provedena v rámci integrované kontroly, která je plánována na duben 2024.

Opatření přijatá k zamezení opakování tohoto typu závažné havárie:

1. Nad rámec zákonného požadavku (nařízení vlády č. 406/2004 Sb. v platném znění) důsledněji vypisovat „Povolení k práci“ a „Povolení – příkaz V“. Mimo jiné, detailněji uvádět rozsah a místo práce.
2. Nad rámec zákonného požadavku (zákon č. 262/2006 Sb., v platném znění) klást při vstupním školení externích pracovníků zvýšený důraz na povinnosti týkajících se prací v zónách s nebezpečím výbuchu.
3. Připravit sadu klíčových otázek k ověření znalostí pracovníků externích firem na závěr vstupního školení.
4. Připravit a umístit terminál (s testovými otázkami) na vhodná místa ke vstupům do areálu, pro namátkové ověření znalostí pracovníků externích firem vstupujících do areálu BC MCHZ.
5. Přijmout režimová opatření (omezení přítomnosti osob) v objektech s nebezpečím výbuchu, nebo v jinak rizikových pracovištích: zásobníková pole, sklad čpavku, (jako kontrolované pásmo: oplocení, vstup pouze osobám s oprávněním - např. s povolením k práci apod.).
6. Posoudit vhodnost a provést instalaci zařízení k zadusíkování zásobníků (postupná realizace).
7. Personálně posílit (vytvořit útvar provádějící) dozorovou činnost v areálu BC MCHZ o 5 pracovních pozic tak, aby byl zajištěn denní dohled nad prováděním prací v rámci ranní směny (2 pracovníci: BUA, 1 pracovník ENG, 1 pracovník A-blok, 1 pracovník Technické plyny+ S-blok jih).

Opatření ke snížení následků tohoto typu závažné havárie:

Opatření nebyla přijata. Havárie měla lokální charakter, hasební a odpadní vody byly zachyceny v havarijní vaně. Nebyla nutná evakuace okolí. Nebyl aktivován Vnější havarijní plán. Vzhledem k dostatečnému počtu zasahujících hasičských jednotek (včetně JHZS BC MCHZ) a vhodně zvolené hasičské techniky a postupů (využití inertizace dusíkem, chlazení okolních zásobníků, kontrola teploty pláště zásobníků termokamerami) byl požár uhašen v krátké době a nerozšířil se na objekty v těsné blízkosti (výrobní a skladovací objekty v areálu BC MCHZ).

Užitečné reference:

Specifické matematické modely nebyly použity, jednalo se o havárii lokálního charakteru (cca střed areálu BC MCHZ, S-blok).

Rozhodnutí o schválení konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie bylo vydáno krajským úřadem Moravskoslezského kraje dne 28. 7. 2023 pod čj. MSK 103410/2023 (nabytí právní moci 16. 8. 2023).

Projednáno na 5. řádném jednání Bezpečnostní rady Moravskoslezského kraje dne 5. 9. 2023.